

Generalforsamlinger og Møder.

Lørdag den 20. Marts. Kl. 8. Dansk Møllerarbejd. Forb. Generalforsamling Jagtvej 69. I. S. Kl. 8. Deutsch. sozial. Verein. Vort Land. Versamml. Knabstr. 3. Kl. 9. Diskussionsklubben. Karl Marx og Socialisten. Møde Romersgade 22, 2.

April Kvartal.

Erede Postabonnenter erindres om at bestille nærværende Blad for April Kvartal senest den 27. ds.

Ferslew

Aandsfriheden.

Den Kamp, der føres mellem Højres politiske Organisation og den Ferslewske Presse, er en talende Illustration til Aandsfriheden i det bestaaende Samfund, den Aandsfrihed, som det er alle gæve Højremænds Opgave at staa Vagt om, for at den ikke skal gaa tabt ved Gennemførelsen af det socialistiske Tvangsregiment.

Midt i denne sølle Kamp overraskes Højremændene saa af den Opdagelse, at den Aandsfrihed, de kæmper for at bevare, slet ikke eksisterer. Et gammelt konservativt Blads pludselige Kursændring lader dem erfare, at religiøse Anskuelser, politisk Overbevisning, litterær Opfattelse og Kunstmag i den kapitalistiske Presse simpelthen er en Vare, der fabrikeres i den Mængde og i de Farver, som det bedst betaler sig at udbyde paa Markedet eller som tilstrækkelig kapitalstærke Folk vil betale for at faa udbredt.

Paa Generalforsamlingen i Højres Arbejder- og Vælgerforening, hvor denne Overraskelse fremkaldte en stormende Debat, var det en Taler, der i sin Naivitet anbefalede »Vort Land« for derved at ramme Ferslew paa Pengespejlen. Hvad skulde det gavne Partiet Højre? »Vort Land« er et privatkapitalistisk Foretagende paa samme Maade som Ferslews Bladfabrik. Man vilde altsaa kun opnaa at flytte Højres politiske Meninger fra den ene Pengeskuffe til den anden — ganske vist tom.

»Vort Land« skiftede politisk Ledelse, fordi de Folk, der hidtil havde stukket Penge i Foretagendet — det vil sige havde haft Haand i Hanke, som den nævnte Taler udtrykte sig — ikke mente at opnaa tilstrækkelige Fordele ved at ofre flere Penge. Den nuværende Redaktør — en smaat begavet, fanatisk ung Mand — repræsenterede ikke andet end de Penge, som Faderen efter Sigende vilde ofre for at se sin beundrede Søn som Redaktør. Følgelig maatte Højre have overtaget Pladsen som Chefredaktør af det Blad, der nylig var proklameret som Højres Centralorgan. Skulde Højres Tilhængere selv have udpeget Manden, var det absolut ikke blevet ham.

Paa samme Maade med Hr. Ferslew. Med stor Forretningsdygtighed oparbejdede afdøde Etatsraad Ferslew sin Bladfabrik ved at servere den samme Vare med forskellig Sauce og forskellig Etikette — fra »Nationaltidende«s udprægede Højrestandpunkt, tilskaret efter en velhavende Læsekreds' særlige Smag, gennem »Dagens Nyheder« og »Dagbladet« til den »upolitiske« Kaninavlterende »Aftenposten«. Saa døde han, og Sønnen arvede

Fabrikken. Paa Højres Generalforsamling var man enig om at betegne ham som en Mand uden Spor af politisk Begreb. Alligevel havde denne Mand arvet Magten over næsten hele Højres Presseindflydelse. Gennem denne Presses Agitation kunde han faktisk afgøre, om en Mand skulde opnaa at blive Højres Repræsentant eller ej.

Paa Abonnentantallet og Annonceindtægten skønnede Hr. Ferslew, at for Fremtiden var det vist tilstrækkeligt at udgive ét Højreblad; det vilde vist være en bedre Forretning at drive radikal Politik med de to andre. For ham stod det som den naturlige Ting af Verden, at han derefter forandrede de to Blades Kulor. Det Spektakel, Højre lavede i den Anledning, har han sikkert opfattet som et grovt Angreb paa Aandsfriheden — paa hans selvfølgelig Ret til at handle med de mest indbringende Meninger.

Det er jo nøjagtig det samme, som Bladudgiverne gør alle andre Steder i Verden, hvad kan han for, at det danske Højre er saa gammeltdags, at det ikke forstaaer de mest moderne Former for kapitalistisk »Aandsfrihed«.

Den kapitalistiske Presse har overalt i Verden gjort Ytringsfriheden til et Monopol, der endog indeholder den største Fare for Samfundets Sikkerhed.

Den kendte engelske Nationaløkonom H. G. Wells har fornylig behandlet dette Spørgsmaal paa Baggrund af Krigen. Skønt Modstander af Socialdemokratiet anviser han Socialisme som det eneste Forsvarsmiddel, Samfundet raader over i Kampen mod de kapitalistiske Bladmonopoler. Han skriver bl. a.:

»Endvidere maa Pressen, denne forunderlige, vilde og farlige Fremtvingning, bringes i nærmere Forbindelse med de af Staten oprettede Institutter til Spredning af Oplysning. Intet Illustreret Fredsstatens Svaabed bedre end Pressens fuldkomne Ansvarsskyld. Tag f. Eks. Forholdene i England. Her er Times og flere andre store Dagblade med uhyre Udbredeelse foruden adskillige Ugeblade i Hænderne paa en Mand. Der er ingen Tvivl om, at hans Hensigter er patriotiske og ærlige, og at han er ubestribelig. Men lad os tænke os, at han blev syg eller gal, tænkt, om en Panik, en pludselig Beundring for Keiseren eller Fristelsen for en Kæmpebestikkelse greb ham! Har Regeringen Karft nok til i saa Fald at standse Lord Northcliffe? Vilde Politikere, hvis Karriere er afhængig af Reklamen i denne Mands Blade, have Mod til at beslaglægge Times? Er der i hvert Fald ikke noget uhyggeligt i den Tanke, at en Privatmand, hvis Indtægter stammer fra Annoncerne i den Kilde, skal udøve en saa stor Magt? Der er ingen Tvivl om, at Tyskland og andre Militærstater har haft Foranstaltning af det uheldige i en saa kolossal Udvidelse af den individualistiske Frihed, og at Penge er blevet lagt til Side til Kontrol af sande Foretagender ikke alene i Hjemlandet, men ogsaa i Ulandet. Naar man lægger Penge til Side for at købe, maa det være, fordi der er noget til Selg! Den Tid vil derfor uden Tvivl komme, da Fredsstaten bliver nødt til at tage Haand i Hanke med Pressens Finanser paa samme Maade som Banker kontrolleres, og at Annoncerne bliver Statsmonopol«.

Krupp-Skandalen for et Par Aar siden beviste i uhyggelig Grad Wells Paastand om Kapitalistpressens Bestikkelighed. Hr. Wells har utvivlsomt Ret i sin Fremhæven af Faren ved den privatkapitalistiske Presse.

Om den Vej han anviser: Statens Overtagelse af Annoncerne som et Monopol o. s. v., er den rette, er en Sag for sig. Naar liberale Nationaløkonome en enkelt Gang erkender Sandheden om den »kapitalistiske Frihed«, forfalder de i Reglen til Krav om den »Tvangsstat«, som de allerede beskylder Socialdemokratiet for at ville indføre.

Den socialdemokratiske Presse har allerede ad kooperativ Vejskab en Presse, der er uafhængig af de kapitalistiske Klirker. I samme Grad, som den socialdemokratiske Presse — et af Arbejdernes Organisationer og ansvarlig overfor disses valgte Representanter — gaar fremad, taber de kapitalist-

iske Bladmonopoler deres Herredomme.

For os er der derfor kun Anledning til med den allerstørste Tilfredshed at konstatere den Afslibning af den kapitalistiske »Aandsfrihed«, som Offenligheden er Vidne til gennem Højres Kamp med Hr. Ferslews Pengeskuffe.

Det er en mægtig Agitation for vor Presse!

Dagen

Lørdag den 20. Marts. Aarets 79. Dag. Rest 286 Dage. Vejret i Gaar i København:

Table with 4 columns: Time, Temperature, Wind direction, Wind strength. Rows for Kl. 8 Morg., Kl. 2 Eftm., Kl. 9 Aften.

Højeste + 2 1/4. Laveste - 4 1/2. Der er Udset til Vinde omkring Nordvest med Frost. NB. Kl. 10.30 Fredag Form. beordredes Signalet »Uro« hejst i den sydlige Del af Landet. Barometret Kl. 12 Nat: 746.

Snestorm i Marts!

Hvad er det for et Herrens Vejret med Blæst og Kuld! Smaablomsterne til Grunde gaar i sorten Muld! Og fra en Himmel lav og graa det vælter ned med Sne — som var der nu til Vaar en Evighed!

Ja! Man maa spørge — men man bli'r nok lige klog til hvem forstaaer vel helt til Bunds Naturens Sprog! Der er skam ikke andet for end la' det fyge — og haabe — at det er en lidt for udtalt Bygel! Lucifer.

De islandske Alltingsmænd, som er inviterede hertil for at forhandle om den islandske Forfatnings sag, ankom hertil i Gaar Eftermiddags med Dampskibet »Vesta«.

Rigsdagens Udvalg. Landstingets Udvalg angaaende Lovforlaget om Nationalbankens Kontrol har konstitueret sig med Dalsgaard som Formand. Folkethingets Udvalg angaaende Lovforlaget om Oprettelse af en Aandsvageanstalt ved Vodskov har valgt Mortensen til Ordfører.

Højesteret. I Gaar medgik atter hele Retsmødet med Proceduren i Sagen mellem Fabrikant Buchtrup fra Randers og Fabrikant Bang fra Morse Hammerværk. Først paa Mandag vil Højesteret afsige Dom. Kunstmaler Harnung-Jensen, der har været indkaldt i Vinter til Sikringsstyrken, har skænket et større Maleri til Bortlodning til Fordel for ubemidlede Soldater ved 34. Bataillon, ved hvilken han har tjent. Udtænkningen, der sker 1. Maj, foregaar under Bataillonens Kontrol. Udfaldet bekendtgøres i Dagbladene den 3. Maj. Maleriet er udstillet hos Kunsthandler August Withs Efterfølger, Vimmelskæft. Lodsedlerne koster 1 Kr. Stykket.

Trafikbestyrerne fra de enkelte Landsdele samles i Morgen Kl. 10 Form. i København for at udarbejde Koreplan for Soldaternes Befordring i Paasken, idet Sertogskørselen med disse bliver betydelig større i Aar end tidligere.

Fællesforeningen for Danmarks Brugsföreninger har i Aarets 1914 haft en Totalomsætning af 69,588,824 Kr. Nettoudbyttet er 3,825,486 Kr.

Premierløjtnant Holstein-Rathlou, tjenestegørende ved 27. Bataillon i Holbæk, har anlagt Sag mod Krigsministeriet med Paastand om Underkendelse af en Bestemmelse, der er indeholdt i en mellem Krigsministeriet og Holbæk Byraad truffet Overenskomst, hvorefter Garnisonens Befalingsmænd skal tage Bolig indenfor Kommunens Grænser. De sjællandske Landboforeningers Foderstofudvalg. Paa Foranledning af Gaardejer Jens Mortensen, Kvandløse, blev der for nogen Tid siden nedsat et Udvalg angaaende Foderstofforsyningen. Dette Udvalg har sammen med Formændene for Landboforeningerne

paa Sjælland og Sjællands Mejerforordnings Bestyrelse afholdt Møde her i København. Mødet var lukket. »Fyns Venstreblad« oplyser imidlertid, at Foderstoffsørgsmaalet var Genstand for en meget indgaaende og livlig Debat. Man var enig om, at Øernes Andelsindkøbsforening for Foderstoffer bør gøres lige saa kraftig og omfattende som Jyllands, og der blev nedsat et Udvalg til at arbejde for denne Opgave.

Professor Neruda død. I Nat Kl. 2 døde flv. kgl. Kammer- sanger, Prof. Neruda, 71 Aar gl.

Til Samaritanen. Papirindustriarbejdernes Forbund (Frederiksberg) 25 Kr.

Til Familien Rasmussen, Blegdamsv. Madsen 1 Kr.

Suge- og Begravelseskassen »Alders- trost« har paa sin Generalforsamling i Aftes vedtaget at yde samtlige Funktionærer et Dyrtidstillæg paa 100 Kr.

»Husmandstøsen« opføres Søndag Eftermiddag Kl. 4 til halve Priser paa Det ny Teater.

Cykletygten skal i Dag tændes Kl. 6.45.

Fejdpigens Dommer

død.

Den sindssyge Birkedommer Freuchen.

Rædslerne paa Fejo.

I Gaar er flv. Birkedommer C. A. Freuchen afgaaet ved Døden her i København i en Alder af 79 Aar. Freuchens Navn er blevet sørgelig berømt ved et af de sorteste Kapitler af dansk Kriminalhistorie. Vore Læsere kender Navnet fra den Kampagne, vi for 1 1/2 Aar siden rejste for den saakaldte Fejo-Pige.

Anledningen var nogle uforsigtige Udtalelser af Justitiarius Niels Lassen, foranlediget ved Jespersen-Sagen. Hr. Lassen havde, da i Højesteret aldrig har taget fejl, og paastod, at Fejo-Pigen, der først var blevet dømt ved Højesteret for Barnemord og senere frikendt ved samme Ret, da det oplystes, at hun aldrig havde født, alligevel var skyldig!

Det var denne Udtalelse, der gjorde, at hele den gamle og forlængst glemte Kriminalhistorie kom op igen. Vi opullede for vore Læsere nogle Kapitler af dansk Forhørvirksomhed, der ved sine grufulde Enkeltheder vakte almindelig Opsigt.

Det var Freuchen, der i sin Egenskab af Birkedommer paa Fejo havde rejst Beskyldningen mod Pigen for Barnemord og ved frygtelige Mishandlinger fik hende til at tilstaa sig skyldig. Hun og hendes Moder blev dømt ved alle Instanser, og først efter at hun havde siddet en Aarrække i Straffeanstalten, godtgjordes det, at hun var uskyldig, idet det ad lægevidenskabelig Vej fastsløges, at hun aldrig havde født.

Freuchens Virksomhed paa Fejo varede 5 Aar. Saa blev han erklæret sindssyg og afskedigedes. Men det frygteligste af det, der i disse Aar skete paa Fejo, kom først frem for 1 1/2 Aar siden ved vore Undersøgelser paa Øen. Vi oplyste nemlig, at Freuchen ikke alene havde dømt Fejo-Pigen og hendes Moder for Barnemord, men ogsaa to andre Kvinder og deres Mødre. Og det overraskende var netop, at det ogsaa om i hvert Fald den ene af de to Kvinder godtgjordes, at hun var uskyldig, idet en lægevidenskabelig Undersøgelse viste, at heller ikke hun havde født! Men paa det Tidspunkt havde hun, ligesom den »rigtige« Fejopige, siddet adskillige Aar i Tugthuset.

Ogsaa disse Kvinder løslødes, men Erstatning fik de lige saa lidt som »Fejo-Pigen«.

Freuchen derimod, der var Skyld i alle disse Rædsler, levede som velhavende Pensionist i alle de Aar, der er forløben siden. Med Freuchen forsvinder en af de uhyggeligste Representanter for vort Retsystem, der forhæbentligt snart følger ham i Graven.

Den fri Udstilling.

Willumsen: Tunis-Tiggere.

I en forrygende Snestorm aabnedes i Gaar den fri Udstilling, hvis Fernisering ellers plejer at tilsmiles af den første Foraarssol. Ogsaa indadtil er Udstillingen i Aar undergaaet en Forandring. En Del af de yngre Malere — særlig den fynske Skole — har i sidste Øjeblik paa Grund af en administrativ Uoverensstemmelse skilt sig ud og opfører i disse Dage deres egen Udstillingsbygning i Grønningen, hvor de lukker op samtidig med Foraarsudstillingen paa Charlottenborg.

Den fri Udstilling har øjensynligt haft ondt ved at bære dette Blodtab. Den rummer vel ikke synderligt færre Arbejder end sædvanligt — i alt 313 — men deraf udgør Willumsens alene de 68, og en stor Del af disse, der er samlede i Kuppelsalen, er dels kendte fra tidligere Udstillinger, dels er det Skitser og Udkast til andre velkendte Arbejder af Kunstneren. Det ser nærmest ud, som om største Delen af disse Billeder kun er medtagne for at erstatte Savnet af de Udvandredes Arbejder.

I det hele taget byder den fri Udstilling ikke paa Overraskelser eller nye Tiltrækninger i Aar. Den er endog saa ganske usædvanligt tam; den synes frivilligt at have mærkeligt repræsenterede.

Willi E. Wulff: Afrodite.

I Billedhuggerens Hal ser man en pragtfuld Figur af Hansen-Jacobsen, fremstillende Kæmper, der klemmer Vand af en Sten, og af samme Kunstner et Dæmon-Hovede. Endvidere nogle Portrætbuster af Willi Wulff — særlig Mor er smuk — og af samme en Afrodite-Figur, der virker smuk og ejendommeligt, selv om den næppe helt svarer til det anførte Citat af Ovids Metamorfoser. Jens Lund har nogle karakteristiske Statuetter og Siegfried Wagner et Par ganske morsomme Relieffer og en Portrætbuste af Forfatteren Kai Hoffmann, som er mere levende end hans Portrætbuster af forskellige afdøde Stormænd.

givet Afkald paa den sidste Rest af sin selvstændige Eksistensberettigelse. Blandt Willumsens nye Billeder er der i øvrigt flere meget smukke, saaledes det, der hedder I den bløde, den farverige Sommernat, og som fremstiller et elskende Pars ømme Omfavnelser i et frodigt Landskab, ogsaa nogle Billeder fra Tunis, et fra en gammel Byport i Taormina og nogle Bjerglandskaber fra Breithorn og Monterosakøden.

Zahrtmann udstiller nogle ikke særligt mærkelige Billeder — Adams Opvaagnen, I Ormegaarden og Gammeldags Opdragelse — som trods deres Kolorit er ret akademiske i deres Holdning; heller ikke hans nye Seltportret staar paa Højde med hans tidligere. Vilhelm Hammershøj har en meget smuk kvindelig Model og et Skovinterior fra Falster, der næp-

Sidste Nyt

De Allieredes Flaadetaf ved Dardanellerne bekræftes.

Sent i Nat modtog vi følgende:

London. Admiralitetet meddeler: De engelske Slagskibe »Irresistible« og »Ocean« samt det franske Slagskib »Bouvet« er stødt paa Miner i Dardanellerne og sunkne. Englændernes Tab af Menneskeliv var ikke betydelige, derimod omkom næsten hele »Bouvet«s Besætning.

SOCIAL-DEMOKRATEN ANNONCETAKSTER. pr Millim. Henviisninger paa Bladets 2 S. 13 Ø. Inserater paa Bladets 4. el. 6. S. 11 Ø. Forlydelse ... 18 Ø. Blandede Bekendtgørelser ... 7 Ø. Bog- og Antikvarbogannoncer (som Inserat) ... 8 Ø. Dødsfalds Bekendtgørelser samt Husliligheder ... 5 Ø.